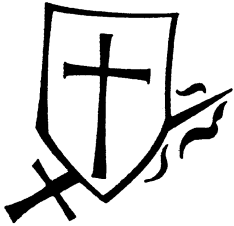

DEN HELIGE MIKAELS DAG

MICHAELIS ARCHANGELI

Introitus Psalt 103:19-22, Gt 2 Kon 6:14-17, Ep Upp 12:7-12, Ev Matt 18:1-11, II Mark 10:13-16

Predikan av Åke Malander (ELBK)

Lova HERREN, ni hans änglar, ni starka hjältar som utför hans befallning, så snart ni hör ljudet av hans befallningar.

Idag är det den helige Mikael's dag, som brukar ha som tema "Barnen och änglarna", även om det inte tycks talas så mycket om änglarna i dagens texter.

I inledningen till Matteus 18, som utgör vår evangelietext, talar Herren Jesus allvarliga ord till lärjungarna, och till oss, och han sätter fokus på barnen, de små och deras änglar. Även i predikotexten, Markus 10: 13-16, sätter han barnen i centrum. De båda texterna har något gemensamt ifråga om lärjungarnas attityder och Jesu svar, de avslöjar storhet och ringhet och ringhet och storhet. Vi kan därför sätta som ämne för dagens tankar:

MAN KAN VARA FÖR STOR FÖR HIMMELRIKET MEN ALDRIG FÖR LITEN

Himmelriket är till för de små, dit måste man födas på nytt

Mammorna bar fram sina små barn till Jesus för att han skulle röra vid dem. Först av allt får vi gratulera dessa mödrar till det lyckligaste beslut de kunde ta i omsorgen om sina små: de förde dem till Jesus. Men lärjungarna tänkte annorlunda om det hela och avvisade dem. Komma och besvära Mästaren med era småbarn! De tänker i kategorien stora och små, tillräckligt stora och alltför små. En annan gång kom lärjungarna till Jesus med frågan om vem som är den störste i himmelriket. Detta är i och för sig inte så underligt, de är barn av Adam, de är människor, barn av syndafallet. Till det mänskliga syndafördärvet hör just detta: tendensen att vilja se upp till storheten och se ner på ringheten. Men borde vi inte kunna vänta bättre av lärjungarna, som ju ändå hade varit tillsammans med Jesus så lång tid? De små barnen ville de visa bort, och själva ville de höra vem som är störst. Utifrån dessa två händelser, där lärjungarnas oförstånd om himmelrikets egenskaper lyser igenom, måste vi få ställa två viktiga frågor: Hur kommer man överhuvudtaget in i himmelriket? Och: Har även barnen en plats där, är de små också inräknade när Jesus säger sitt: *Kom till mig?* Båda gångerna sätter Jesus fingret på deras ömma punkt. De talar om storhet, han talar om ringhet – Guds tankar är inte människors tankar.

Han undervisar alltså inte om hur man ska uppnå en sådan grad av storhet att man kan bli kvalificerad för Guds rike. Nej, här måste vi tänka om helt och hållet: om man inte omvänder sig och blir som ett litet barn, kommer man inte ens in i himmelriket. Är det då så att de små barnen är mer ödmjuka och fromma och rika på gudfruktiga dygder? Mina vänner, en titt i sandlådan räcker för att få en bekräftelse på syndafallets verklighet. Men vad är det då som barnet har som den vuxne inte har? Det är alldeles tvärtom, barnen saknar den barlast av egenrättfärdighet som vi vuxna bär på och gärna vill föreställa oss ska vara till gagn för vår salighet, åtminstone till någon del.

Att man måste bli som ett barn är ett annat uttryck för att man måste bli född på nytt, och det är nu inget man själv kan åstadkomma. I det naturliga livet föds man av sin mor, men genom den födelsen är man ”kött”, och hur mycket människan än anstränger sig så kan hon inte se Guds rike om hon inte blir född på nytt. Den naturliga födelsen var vår mors verk, inte vårt, lika så är den nya födelsen helt och hållet ett Guds verk – genom vatten och den Helige Ande. Här var det så att man *bar fram* barnen till Jesus, de kunde inte själva ta sig till honom. Så har det bildligt talat gått till med oss alla (jfr förklaringen till 3:e trosartikeln!). Det Jesus här säger om de små barnen kan även tillämpas på små och ringa Guds barn oavsett deras ålder. ”Hindra dem inte” gäller även om vuxna ”små Guds barn”. I bekännelseförsamlingar riskerar, märkligt kan det tyckas, själva bekännelsen att bli som ett prov man måste klara istället för en fri gåva, något man *får* tro på även om man ännu har en bristande insikt i trons alla delar. Församlingen är ju en samling av lärjungar, inte av fullärda.

FÖRFÖRELSE OCH FAROR HOTAR HIMMELRIKETS BARN, HOTAR KRISTI KYRKA

Jesus talar inte bara om välsignelsen av att ta emot de små barnen. Han talar även allvarliga varningsord: Den som förleder en av dessa små som tror på mig, för honom vore en kvarnsten om halsen ett ringa straff mot den dom som väntar. Tron hos dessa små, som utifrån vad vi sa tidigare även kan vara ”små Guds barn”, den tron är inte en gång för alla given tro, den är sårbar och utsatt för angrepp och anfäktelser. Att förleda en av dessa små är just att angripa och anfakta deras tro och komma dem att vackla och kanske förlora tron. Att Gud ser ytterst allvarligt på detta framgår ju av Jesu kraftiga ve-rop. Det är inte möjligt annat än att förförelser måste komma säger han, och det beror ju på att Jesu lärjungar, de kristna, visserligen inte är av denna världen men dock lever i denna världen, och världen är och förblir gudsfrånvänd, den ligger i den ondes våld. Med förförelser tänker nog vi som bekännelsekyrka främst på falska läror, men det är inte det enda. Falskt leverne är lika allvarligt antingen det tar sig uttryck i förvärldsligande av församlingen eller kanske att en lagiskhetens anda smyger sig in. Men betänk, kära kristna, att det försåtligaste hotet inte kommer utifrån utan inifrån dig själv, ifrån din egen gamla människa.

GUDS SMÅ LEVER UNDER ÄNGLARNAS BESKYDD

Guds barn står under världens hot och agg men under änglars beskärm. Änglarna är liksom vi skapade varelser, men de är andevarelser, okroppsliga väsen. De tillhör den himmelska världen och kan därför inte uppfattas med våra sinnen, även om de vid vissa bestämda uppdrag kan uppenbara sig i mänsklig skepnad. Vi talar nu om de goda änglarna. De är Guds tjänare, starka hjältar, alltid redo att uträtta Guds befallningar. Och de är utsända för vår skull. *”Är inte änglarna andar i helig tjänst, utsända för att tjäna dem som ska ärva frälsningen?”* heter det i Hebreerbrevet. Men den enda gång Jesus talar om bestämda personer och deras änglar, då är det inte apostlar eller några höga herrar han talar om utan de små barnen. *”Deras änglar i himmelen ser alltid min himmelske Faders ansikte.”* Detta är för Guds små barn ett kraftigt tröstens och glädjens ord mitt i detta allvarstyngda tal. En del handskrifter har ett tillägg, en extra vers: *”Ty Människosonen har kommit för att frälsa det som var förlorat”*. Vi vet att Jesus har uttalat de orden, t.ex. då han var gäst hos publikanen Sackeus i Jeriko. Om han sa detta även vid det här tillfället kan vi låta vara öppet, men dessa Jesu ord passar direkt in på det vi ska ta till oss på den helige Mikael's dag. Vi är i oss själva förlorade syndare, hjälplösa som små barn, men just för sådana skull blev han själv ett litet barn; Gud blev människa, och om just sådana som vi säger han de förunderliga orden: *”Låt dem komma till mig och hindra dem inte.”* Och för att styrka och bevara oss under vår vandring genom en gudsfientlig värld sänder han sina heliga änglar att vaka över oss och bevara oss. Då kan vi med trons glädje och trygghet sjunga med den gamla psalmen: *”Så står alltsammans i Guds nåd, att saliga vi bli.”* Amen.

Lova HERREN, min själ, ja allt vad i mig är ska prisas hans heliga namn.